

Проектна діяльність учнів з використанням ІКТ на уроках англійської мови

Тетяна БОЙКО,

вчитель англійської мови, вчитель-методист

На сучасному етапі розвитку освіти активного застосування набув метод проектів як модель організації навчального процесу, орієнтована на творчу самореалізацію особистості, розвиток її можливостей у процесі створення певного «продукту» під контролем учителя [1, с. 14]. Найбільш доцільним та ефективним використання методу проектів є на уроках літератури та в позакласній роботі. Результатом такого проекту можуть бути твори різних літературних жанрів: казка, оповідання, вірш, стаття, сценарій, альманах, виставка, фольклорне свято, альбом, газета, екскурсія тощо.

Зазначимо, метод проектів не є принципово новим у світовій педагогіці. Він був розроблений у 20-х роках минулого століття в США (його також називали методом проблем). Основу його становлять ідеї прагматичної педагогіки американського філософа і педагога Джона Дьюї. Пізніше цей метод був описаний як «від душі виконується задум» його учнем і послідовником В.Х. Кілпатриком у статті «Метод проектів» (1918). У радянській педагогіці над упровадженням цього методу в освітню практику працювала група педагогів під керівництвом Т.С. Шацького. Теоретична основа використання методу проектів у сучасній школі розроблена в працях О.С. Полат.

Отже, проект – це сукупність певних дій, документів, текстів, що має на меті створення реального об'єкта, предмета або теоретичного продукту. Завданням методу проектів є розвиток пізнавальних навичок, умінь самостійно структурувати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення, формування навичок мислення високого рівня [там само, с. 15].

Метод проектів завжди орієнтований на самостійну діяльність учнів – індивідуальну, парну, групову, яка відбувається впродовж певного часу. Він передбачає вирішення будь-якої проблеми на основі інтеграції знань та умінь з різних галузей науки і мистецтва.

Робота над темою або просто груповою роботою ще не є проектом. Метод проектів передбачає певну сукупність навчально-пізнавальних прийомів, що дозволяють вирішити певну проблему шляхом самостійних дій учнів з обов'язковою презентацією отриманих результатів.

Основними вимогами щодо використання методу проектів є:

- наявність вагомий дослідницької або творчої проблеми чи завдання, для вирішення яких потрібні інтегровані знання та дослідницький пошук;

- практична, теоретична, пізнавальна значущість результатів, що очікуються;

- самостійна (індивідуальна, парна, групово) діяльність учнів;

- визначення кінцевої мети проектів;

- окреслення базових знань з різних галузей, необхідних для роботи над проектом;

- структуризація змістової частини проекту;

- використання дослідницьких методів: окреслення проблеми, дослідницьких завдань, формулювання гіпотези щодо вирішення, обговорення методів дослідження, оформлення кінцевих результатів, аналіз отриманих даних, підбиття підсумків, висновки;

- результати виконаних проектів мають бути матеріальними, тобто відповідно оформленими (відеофільм, альбом, бортжурнал «подорожей», комп'ютерна газета, альманах, веб-сторінка тощо) [там само].

Проектну методику варто впроваджувати вже під час роботи з учнями 5-го класу. Після вивчення теми вони готують колективний, парний або індивідуальний проект і представляють його як підсумок роботи над навчальним матеріалом. Під час виконання групового проекту учні вчаться працювати в команді, співпрацювати, раціонально розподіляти обов'язки. У них виховується почуття відповідальності за загальну справу і свою частину роботи. Зокрема, в цьому навчальному році було створено проекти з тем: «Будинок моєї мрії», «Ідеальний розклад», «Моє рідне місто», «Міста України», «Рецепт улюбленої справи».

Представлення проектів відбувалося переважно у вигляді постерів і усного висловлювання. Матеріал для творчого оформлення проектів добирався з Інтернет-джерел, потім отримана інформація оброблялася відповідно до вивченого матеріалу і рівня мовної компетенції. Деякі учні подавали свій проект у вигляді комп'ютерної презентації.

Під час роботи над темою «В місті» школярі отримали завдання знайти в мережі Інтернет матеріали про міста України і розповісти про обране місто за планом з використанням лексичних одиниць і граматичних структур, вивчених з цієї теми. Вони підготували індивідуальні проекти про такі міста, як Миколаїв, Донецьк, Дніпропетровськ, Одеса, Чернівці, Тернопіль.

Для учнів нашої школи стало традицією обирати тему з предмета, що цікавить, для більш глибокого вивчення і захищати її на конкурс-огляді рефератів у жовтні–листопаді. Матеріал для реферату вони відшукують переважно на Інтернет-сайтах, детально його вивчають, опрацьовують і оприлюднюють перед однокласниками і членами журі як комп'ютерну презентацію. Зокрема, учні 7–8-х класів підготували матеріал, пов'язаний з країною мови, що вивчається: «Відомі особи – випускники Оксфордського університету», «Маловідомі пам'ятки Лондона», «Свята у Великобританії і США», «Народні повір'я і забобони у Великобританії й Україні».

З таких рефератів школярі дізнаються, що, крім всесвітньо відомих пам'яток Лондона – Тауера, Британського музею, собору Св. Павла, Вестмінстерського Абатства тощо, існують не менш цікаві й привабливі місця: древній монастир Чартерхаус, вчене співтовариство Королівська Асоціація, церква Темпла, описана в книзі Дена Брауна «Код да Вінчі» тощо. Вони ознайомлюються зі святами Великобританії і США, народними повір'ями у Великобританії й Україні. Юні оратори підготували запитання для інтерактивного обговорення зі слухачами за змістом своєї роботи.

Важливим є навчити дітей працювати над проектом поетапно, правильно розподіляючи час і дотримуючись правил групової комунікації.

Етапи роботи над проектом:

- вибір теми проекту, озвучення ідей, розподіл обов'язків;
- збирання, аналіз і систематизація матеріалу, добір ілюстрацій;
- систематизація дібраного матеріалу, оформлення його в загальний продукт діяльності;
- презентація проекту [3, с. 144].

Зазвичай робота над проектом відбувається в атмосфері захопленості, зацікавленості, емоційного комфорту. Діти самі обирають тему і реалізують свої ідеї.

За традицією нашої школи, учні 10-го класу демонструють знання з англійської мови у вигляді захисту проектів англійською. Результатом робіт є друкований варіант проекту зі схемами, малюнками, графікою та іншими матеріалами. Презентація проходить в усній формі в стислому варіанті, причому присутні однокласники завжди прагнуть з'ясувати глибину знання доповідачем матеріалу, ставлячи запитання з теми проекту.

Робота над проектом розпочинається на початку навчального року, оскільки цей вид діяльності дуже трудомісткий. Діти самі обирають теми для дослідження, а завдання вчителя – допомогти і спрямувати їхні зусилля.

Спочатку ми користувалися друкованими матеріалами з нашої шкільної бібліотеки – газетами, журналами, книжками англійською. Коли доступним став Інтернет, робота над проектом перетворилася на формальність, учні просто передруковували матеріал з усесвітньої мережі, складали короткий виклад і, по суті, переказували чужі ідеї. З огляду на це, постала необхідність перебудувати роботу – учням запропонували самостійно розробляти проблемні питання, де можна навести аргументи «за» і «проти», здійснити дослідження різних

поглядів на проблему, скласти анкету, провести опитування і зробити висновки. Було рекомендовано список тем.

Topics for projects

6 (10) form

1. Ancient science was serving people while the modern is enslaving them.
2. At present, art is a way of making money; pure art is dead.
3. There is no place for classics in the present day technological society.
4. In the nearest future computer arts will be dominating in the field.
5. The younger generation needs only pop art, «immortal classics» is simply old fashioned.
6. The young have no time for art galleries. Technological displays are more useful and practical.
7. A hobby is a waste of time, distracting you from your professional career.
8. Hobbies cannot be approached seriously, they are only for teenagers.
9. Any hobby is useful, it develops imagination.
10. Collecting rare animals is the only way to save them.
11. A hobby is a necessary pastime for everyone.
12. Hobbies are damaging to family relations.
13. There is no room for traditions in modern life; traditional is equivalent to old fashioned.
14. National cuisine can be appreciated only by local people.
15. Animals should not be kept at home.
16. Wild animals belong to nature; all zoos should be closed.
17. It is barbarous to kill animals for food and skins.
18. Stray dogs are dangerous and should be killed.
19. Fashions are only for women.
20. Fashions are only for the rich and impractical.
21. Life is unthinkable without motor vehicles.
22. Living in a big city is a constant risk.

23. Space research improves life on Earth solving practical problems.

24. Conquering space is dangerous and fruitless undertaking.

25. Mysteries of nature are best revealed by artists, poets and historians.

26. Legends are pure fantasy created to amuse.

27. Travelling around the world is only for the rich.

28. Dangerous and cruel sports should be banned.

29. Sport is always risky; it is only for physically strong.

30. All most important discoveries belong to the past.

31. Computer games are harmful and time consuming.

32. Computer is the best invention of the 20th century.

33. Internet is a tool for future control over people.

34. Now people get baptized to catch up with fashion.

35. Mass media is a tool of state propaganda for programming people.

36. Radio and press are subtle means of an informational war.

37. TV should be only for the lonely and the old.

38. With the advance of the Internet and TV, radio will soon be done away with.

39. The Internet and TV are drugs cutting people off from reality and active creative work.

Зазначимо, учні з ентузіазмом працюють над запропонованими темами, а також самостійно обирають їх для своїх проєктів. Зокрема, цікаво і незвично розкрито теми «Що таке щастя?», «Інтернет – благо чи зло цивілізації?», «Зоопарки – в'язниця для тварин», «Людина – це те, що вона споживає».

Для виконання роботи діти опрацювали велику кількість матеріалів англійською мовою, провели опитування серед учнів і вчителів школи, проаналізували дані й представили їх у вигляді графіків та діаграм і, звичайно, висловили свою думку.

Результати такої плідної роботи були представлені англійською мовою у вигляді комп'ютерної презентації.

Обов'язковою умовою для слухачів є участь в обговоренні, а для цього потрібно не лише уважно слухати промовця, а й ставити йому запитання за змістом роботи, аби зрозуміти, як вивчено тему, які нові знання отримано під час роботи над проектом. Отже, забезпечуються сприятливі умови для мотивації щодо говоріння, здійснюється процес реальної комунікації, використовуються вивчені фрази розмовного етикету, створюється невимушена, доброзичлива атмосфера. Після іспиту було цікаво дізнатися, чи варто проводити таку роботу зі старшокласниками. Відповідь однозначна: обов'язково, тому що це цікаво і корисно як щодо поглиблення знань з англійської, так і для загального розвитку.

Роботу над проектами маємо намір продовжувати, оскільки під час її виконання учні здобувають необхідні в подальшому навички: пошук необхідної інформації з різних джерел та вміння її класифікувати і обробляти; сканування ілюстрацій, відеомонтаж, створення презентацій. У дітей з'являється можливість використовувати знання, отримані на уроках інформатики, виробляються навички публічного виступу, колективної роботи, міжособистісного спілкування.

Використання нових інформаційних технологій урізноманітнює навчальний процес, підвищує творчий потенціал учнів, мотивує їх на опанування нових знань, як із досліджуваної теми, так і англійської мови, дає змогу вдосконалювати мовні та комунікативні вміння, підвищувати рівень інформаційної та дослідницької культури. Проектна діяльність з англійської мови із застосуванням ІКТ – це наочний приклад інтеграції знань з різних предметів, простір для творчої діяльності школярів.

Література

1. *Деббі Кендау*. Intel – навчання для майбутнього / Деббі Кендау, Дженніфер Дюерті, Жуді Йост, Пейдж Куні. – К.: Нора-принт, 2006. – 550 с.
2. *Петричук И.И.* Проектная деятельность учащихся на уроках английского языка / И.И. Петричук // Иностранные языки в школе. – 2011. – №10. – С. 25–29.
3. *Поливанова К.Н.* Проектная деятельность школьников / К.Н. Поливанова. – М.: Просвещение, 2011. – 192 с.
4. *Ванюшина Л.* Проектная работа на уроках английского языка [Електрон. ресурс] // Фестиваль педагогических идей «Открытый урок». – Режим доступа: <http://www.festival.1september.ru/articles/419143/>
5. *Клейменова А.* Метод проектов на уроках английского языка с использованием компьютерных технологий [Електрон. ресурс] // Фестиваль педагогических идей «Открытый урок» / А.Клейменова, Н.Хабарова. – Режим доступа: <http://www.festival.1september.ru/articles/415817/>

Тетяна БОЙКО

Проектна діяльність учнів з використанням ІКТ на уроках англійської мови

У статті розглядається питання використання методу проектів під час вивчення англійської мови учнями 5–10-х класів. Аналізуються основні вимоги щодо методу проектів та етапи роботи над ним. Обґрунтовується, що цей метод сприяє розвитку навичок дослідницької і творчої діяльності учнів з використанням ІКТ. Пропонується список тем, рекомендованих для проектних робіт.

Ключові слова: метод проектів, проектна методика, інтерактивне обговорення, групова робота.

Татьяна БОЙКО

Проектная деятельность учеников с использованием ИКТ на уроках английского языка

В статье рассматривается вопрос использования метода проектов во время изучения английского языка учениками 5–10-х классов. Анализируются основные требования относительно метода проектов и этапы работы над ним. Обосновывается, что этот метод способствует развитию навыков исследовательской и творческой деятельности учеников с использованием ИКТ. Предлагается список тем, рекомендованных для проектных работ.

Ключевые слова: метод проектов, проектная методика, интерактивное обсуждение, групповая работа.

Tetyana BOYKO

The project activity of students using ICT at English lessons

The article discusses the use of project method while learning are suggested by English students in grades 5–10. The basic requirements for the project method and stages of this process. It is justified that this method promotes research and creative skills of students using ICT. A list of topics is recommended for project works.

Keywords: project method, project methodology, interactive discussion, group work.